

De vertaling van deze pagina is automatisch geproduceerd met behulp van machinevertaling [\[Link\]](#). Machinevertalingen kunnen fouten bevatten die de duidelijkheid en nauwkeurigheid van de informatie kunnen schaden; de Ombudsman kan niet aansprakelijk worden gehouden voor eventuele afwijkingen. Voor de grootste mate van betrouwbaarheid en rechtszekerheid wordt verwezen naar de bronversie in het Engels (klik op de link hierboven). Meer informatie vindt u in ons [taal- en vertaalbeleid \[Link\]](#).

Besluit van de Europese Ombudsman tot afsluiting van zijn onderzoek naar klacht 2365/2009/(MAM)KM tegen de Europese Commissie

Besluiten

Zaak 2365/2009/(MAM)KM - Geopend op 16/10/2009 - Aanbeveling omtrent 06/12/2011 - Besluit over 17/12/2012

Klager, een voormalig ambtenaar van de Europese Commissie, heeft drie brieven ingediend voor publicatie op het discussieforum over Intracomm, het intranet van de Commissie. De eerste van deze brieven was een verzameling citaten uit persartikelen die meldden dat een ambtenaar van de Commissie een ontmoeting had gehad met en vertrouwelijke informatie had verstrekt aan journalisten die zich hadden voorgesteld als vertegenwoordigers van Chinese bedrijven. Het tweede had betrekking op een ander persartikel dat in het kader van deze zaak was geschreven, waarin werd vermeld dat de Duitse regering een systeem had ingevoerd voor de beoordeling van Duitse hooggeplaatste ambtenaren van de Commissie. In de derde brief werd kritiek geuit op het feit dat niet alle persberichten van de Commissie beschikbaar waren in haar RAPID-databank. Klager heeft de Commissie ook verzocht het Duitse evaluatiesysteem te onderzoeken en ervoor te zorgen dat alle persberichten online beschikbaar werden gesteld in de RAPID-databank.

De Commissie verwierp de verzoeken en voerde aan dat zij de brieven niet op haar interne forum kon publiceren omdat zij beschuldigingen bevatten die de bescherming van het vermoeden van onschuld zouden ondermijnen. Klager heeft zich daarom tot de Europese Ombudsman gewend, die een onderzoek heeft geopend.

In haar advies handhaafde de Commissie haar standpunt dat zij de brieven niet kon publiceren. Voorts voerde zij aan dat, aangezien zij al haar ambtenaren zelf benoemde, er geen redenen waren om het „*vermeende Duitse evaluatiesysteem*” te onderzoeken. Zij legde ook uit dat de door klager genoemde persberichten niet automatisch in de RAPID-databank zijn opgenomen, maar heeft toegezegd ervoor te zorgen dat dit handmatig zou gebeuren. In zijn opmerkingen

handhaafde klager zijn klacht.

De Ombudsman merkte op dat in het redactionele beleid van de Commissie stond dat brieven volledig in haar intranet zouden worden gepubliceerd, tenzij ze lasterlijk waren, beschuldigingen hadden gedaan of anderszins de belangen van de instelling zouden kunnen schaden. Aangezien klager, zelfs niet wanneer hij verwijst naar, of citeerde uit, persartikelen en het eigen persbericht van de Commissie ter zake, van mening was of wilde dat zijn lezers zouden denken dat de betrokkene in feite schuldig was, en de beschuldigingen in sommige persartikelen niet zijn eigen maakte, concludeerde de Ombudsman dat de Commissie niet had aangetoond dat de brieven haar redactionele beleid schenden. Voorts was de Ombudsman van oordeel dat, aangezien een nationaal evaluatiesysteem de loyaliteit van het personeel van de Commissie zou kunnen ondermijnen, hij onderzoek verdiende. Tot slot constateerde hij dat niet alle persberichten in feite beschikbaar waren in de RAPID-databank. Hij adviseerde de Commissie derhalve de betrokken brieven te publiceren, het „*evaluatiesysteem*” te onderzoeken dat de Duitse regering zou hebben ingevoerd, en ervoor te zorgen dat al haar persberichten online beschikbaar waren.

In repliek handhaafde de Commissie haar standpunt dat zij het vermoeden van onschuld moest beschermen en de eerste brief niet kon publiceren. Zij kondigde echter aan dat zij, als compromisoplossing, de tweede en derde brief zou publiceren en alle verwijzingen naar de zaak en de betrokken ambtenaar zou schrappen. Voorts bevestigde zij dat de persberichten waarnaar de klager had verwezen, nu online beschikbaar waren, en dat zij „*haar inspanningen opvoerde*” om ervoor te zorgen dat alle toekomstige persberichten beschikbaar zouden worden gesteld.

De Ombudsman concludeerde dat de Commissie zijn ontwerpaanbeveling niet had opgevolgd met betrekking tot de volledige publicatie van alle brieven en het onderzoek naar het vermeende evaluatiesysteem van Duitse hooggeplaatste ambtenaren. Daarom heeft hij twee kritische opmerkingen gemaakt. Wat de beschikbaarheid van alle persberichten online betreft, was hij verheugd te kunnen constateren dat de Commissie haar inspanningen op dat gebied heeft opgevoerd. Hij was derhalve van mening dat er geen aanleiding was om verder onderzoek te verrichten en sloot de zaak af.

De achtergrond van de klacht

1. Klager is een voormalig ambtenaar van de Europese Commissie. Op 2 februari 2009, toen hij nog bij de Commissie werkte, stuurde hij een brief met de titel „@europa.de” voor publicatie op een discussieforum over Intracomm, het intranet van de Commissie. De brief betrof een artikel van de Sunday Times, volgens hetwelk een hoge ambtenaar van de Commissie journalisten had ontmoet die zich voordeden als vertegenwoordigers van een Chinees bedrijf en hen informatie verschaften over lopende antidumpingprocedures [1]. De brief, waarin opmerkingen van de klager waren opgenomen, werd niet gepubliceerd. Aan klager is geen uitleg gegeven. Op 4 februari 2009 heeft klager een herziene versie van de brief ingediend, die

in dat stadium alleen citaten uit verschillende krantenartikelen bevatte. Nogmaals, de brief werd niet gepubliceerd en klager kreeg geen uitleg.

2. Op 9 februari 2009 zond klager een brief aan de persoon die verantwoordelijk was voor het relevante discussieforum (hierna: „redacteur”) met het verzoek zijn brief ten minste in de uitgave van 4 februari 2009 te publiceren of uit te leggen waarom de brief niet is gepubliceerd. Op 25 februari 2009 ontving hij een antwoord waarin het hoofd van de eenheid Communicatie en Informatiebeheer van het toenmalige directoraat-generaal Administratie uiteenzette dat het redactionele beleid voor het publiceren van brieven op het desbetreffende discussieforum over Intracomm als volgt luidt:

„Brieven worden volledig op de intranetsite gepubliceerd, tenzij zij door het hoofd van de eenheid Interne Communicatie of de hoofdredacteur van Commission en Direct, handelend onder haar gezag, worden geacht:

- lasterlijk of potentieel lasterlijk;
- belediging of beschuldigingen tegen genoemde of gemakkelijk te identificeren personen;
- anderszins waarschijnlijk afbreuk kan doen aan de belangen van de instelling of de algemeen aanvaarde fatsoensnormen kunnen schenden.”

3. Het hoofd van de eenheid gaf ook aan dat de brief van klager een aantal opmerkingen maakte met betrekking tot een genoemde collega „over een aangelegenheid waarover momenteel een intern OLAF-onderzoek loopt”. De Commissie was verplicht deze ambtenaar te beschermen tegen een openbaar debat over het intranet vanwege het vermoeden van onschuld. Hij heeft niets te maken met censuur zoals je zou moeten weten. Vrijheid van meningsuiting betekent geen verplichting voor anderen om te publiceren.”

4. Op 10 en 23 maart 2009 zond klager een nieuwe brief, getiteld „Made in Germany”. In deze brief benadrukte hij een artikel van de Spiegel, een Duits nieuwsblad, volgens welke de Duitse regering een systeem hanteert dat topfunctionarissen van de Duitse nationaliteit in internationale organisaties, waaronder de EU, evalueert om te bepalen of ze geschikt zijn voor hogere taken in de internationale arena [2] . Deze brief is ook niet gepubliceerd en opnieuw is er geen uitleg gegeven.

5. Op 2 april 2009 zond klager een nieuwe brief, getiteld „Rapid, maar onnauwkeurig”, waarin hij beweerde dat de Commissie bepaalde ongemakkelijke persberichten verbergde en dat een aantal persberichten, waaronder een met betrekking tot het artikel Sunday Times, niet konden worden gevonden in de databank van de Commissie voor persberichten („de RAPID-databank”). Deze brief werd eveneens niet gepubliceerd en klager ontving geen informatie over de redenen voor deze afwijzing.

6. Op 14 april 2009 heeft klager de uitgever daarom schriftelijk om uitleg verzocht. De redacteur antwoordde op 21 april 2009 dat de Commissie in het algemeen „tegen reproductie van artikelen uit de pers die beschuldigen of gebruiken van innuendo tegen collega’s” was. Zoals de regels en aanbevelingen op de site lieten zien, moest het relevante discussieforum een plaats zijn voor positieve interactie tussen collega’s en geen plaats voor beschuldigingen.

7. Op 27 april 2009 heeft klager op grond van artikel 90, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren van de Europese Unie een klacht ingediend met het verzoek om de besluiten om bovengenoemde brieven niet bekend te maken, nietig te verklaren. Met betrekking tot zijn eerste brief („@europa.de”) voerde hij aan dat, hoewel de Commissie alleen brieven kon afwijzen indien zij het redactionele beleid schenden, zij niet had uitgelegd hoe zijn brief in deze categorie kon vallen. Klager voerde aan dat zijn brief niet beledigend was en geen lasterlijke beschuldigingen maakte, maar veeleer een reeks citaten uit openbaar beschikbare bronnen verzamelde. Hoe dan ook moest het redactioneel beleid in acht worden genomen dat de vrijheid van meningsuiting een door het Statuut gewaarborgde waarde was. In dit verband verwees hij naar het feit dat een Belgische rechter een verzoek van de in zijn brieven genoemde ambtenaar van de Commissie had afgewezen om te voorkomen dat een ngo zijn naam noemt in het kader van een prijs die de aandacht wil vestigen op lobbyactiviteiten rond de instellingen van de Unie.

8. Klager betwistte ook de rechtvaardiging van de uitgever voor het niet publiceren van zijn andere brieven („Made in Germany” en „Rapid, maar onnauwkeurig”) op Intracomm. Hij betoogde dat deze brieven geen innuendo's of beschuldigingen tegen collega's bevatten. Zijn citaten uit het *Spiegel* -artikel waren, voor zover hij weet, niet aangevochten door de Duitse regering, en in „Rapid, maar onnauwkeurig” citeerde hij in feite uit een persbericht van de Commissie. Er was dus geen basis voor de bewering van de Commissie dat de brieven „innuendo's of beschuldigingen tegen collega's” bevatten.

9. Met betrekking tot de kwesties die in zijn brief „Made in Germany” aan de orde werden gesteld, verzocht klager de Commissie verder te onderzoeken in hoeverre de beoordeling van de Duitse topambtenaren door de Duitse regering hun onpartijdigheid ondermijnde. Hij verzocht de Commissie ook een beroep in te stellen tegen Duitsland wegens de uitvoering van dit evaluatieproces, dat volgens hem de fundamentele beginselen van het Europese ambtenarenapparaat ondermijnde, en ervoor te zorgen dat alle persberichten te allen tijde beschikbaar zijn in de RAPID-databank.

10. Op 27 mei 2009 heeft de Commissie de klacht van artikel 90, lid 2, niet-ontvankelijk verklaard omdat geen van de aan de orde gestelde vragen een handeling vormde die door een dergelijke klacht kon worden aangevochten.

11. Op 17 september 2009 wendde klager zich derhalve tot de Europese Ombudsman met betrekking tot zijn klacht.

Onderwerp van het onderzoek

12. Klager heeft de volgende beweringen en beweringen ingediend:

Beschuldigingen:

1. De Commissie heeft ten onrechte geweigerd drie door klager op Intracomm geschreven

artikelen te publiceren. Zij heeft geen geldige reden gegeven voor de afwijzing van de artikelen.

2. De Commissie weigerde ten onrechte te onderzoeken of de hoogste Duitse ambtenaren in hun onpartijdigheid in het gedrang kwamen door het feit dat Duitsland een evaluatiesysteem van Duitse topambtenaren in internationale instellingen exploiteerde.
3. De Commissie heeft ten onrechte geweigerd een gerechtelijke procedure tegen Duitsland in te leiden wegens het ondermijnen van de fundamentele beginselen van het Europese ambtenarenapparaat door een dergelijk evaluatiesysteem uit te voeren.
4. De Commissie heeft er ten onrechte niet voor gezorgd dat alle persberichten te allen tijde beschikbaar zijn in de RAPID-databank.

Vorderingen:

1. De Commissie dient de door de klager op Intracomm ingediende brieven bekend te maken.
2. De Commissie moet onderzoeken of de Duitse topambtenaren van de Commissie hun onpartijdigheid in het gedrang brengen door het Duitse evaluatiesysteem.
3. De Commissie moet tegen Duitsland een procedure inleiden wegens het ondermijnen van de fundamentele beginselen van het Europese ambtenarenapparaat door een dergelijk evaluatiesysteem te gebruiken.
4. De Commissie moet ervoor zorgen dat alle persberichten te allen tijde beschikbaar zijn in de RAPID-databank.

Het onderzoek

13. Op 16 oktober 2009 heeft de Ombudsman een onderzoek geopend en de Commissie om advies over de klacht verzocht.

14. Op 3 maart 2010 heeft de Commissie haar advies toegezonden. Na onderzoek van dit advies kwam de Ombudsman tot de conclusie dat hij verdere informatie nodig had om deze zaak te behandelen. Op 9 maart 2010 heeft hij de Commissie daarom verzocht deze informatie te verstrekken.

15. Op 17 mei 2010 zond de Commissie haar antwoord, dat aan klager werd toegezonden met een uitnodiging om opmerkingen in te dienen. De opmerkingen van klager over dit antwoord en het advies van de Commissie zijn op 25 mei 2010 ontvangen.

16. Op 15 december 2010 heeft de Ombudsman de Commissie om nadere informatie verzocht. De Commissie heeft haar antwoord op 8 februari 2011 toegezonden en de Ombudsman heeft het doorgestuurd naar klager, met een uitnodiging om opmerkingen in te dienen. De

opmerkingen van klager zijn op 24 februari 2011 ontvangen. In deze opmerkingen handhaafde klager in wezen zijn klacht en bracht hij geen nieuwe kwesties aan de orde.

17. Op 6 december 2011 deed de Ombudsman een ontwerpaanbeveling. De Commissie heeft op 25 april 2012 haar uitvoerig gemotiveerde advies over de ontwerpaanbeveling ingediend. Op 8 mei 2012 heeft de Ombudsman de klacht doorgestuurd naar klager met een uitnodiging om opmerkingen te maken. Klager heeft zijn opmerkingen op 24 mei 2012 ingediend.

Analyse en conclusies van de Ombudsman

Inleidende opmerkingen

18. In zijn opmerkingen over het uitvoerig gemotiveerde standpunt van de Commissie over de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman verklaarde klager dat de Commissie naar zijn mening haar antwoorden aan de Ombudsman opzettelijk had uitgesteld, hoewel deze antwoorden altijd zeer kort waren. Klager heeft de Ombudsman derhalve verzocht een speciaal verslag aan het Parlement voor te leggen om de Commissie te bekritisieren.

19. Hoewel uit de briefwisseling na de inleiding van het onderzoek (zie punten 13-17 hierboven) duidelijk blijkt dat de antwoorden van de Commissie op de verzoeken om inlichtingen van de Ombudsman inderdaad met enige vertraging zijn verstrekt, wijst niets erop dat de betrokken vertragingen inderdaad opzettelijk waren. De Ombudsman is derhalve van mening dat deze vertragingen geen principiële kwestie aan de orde stellen. In deze omstandigheden is een speciaal verslag niet gerechtvaardigd.

A. Verschuldiging dat de Commissie ten onrechte heeft geweigerd drie door klager op Intracomm geschreven artikelen te publiceren en geen geldige reden voor haar besluit en daarmee verband houdende bewering heeft gegeven

Aan de Ombudsman voorgelegde argumenten

20. Klager voerde aan dat de Commissie brieven alleen kon afwijzen als zij het redactionele beleid schenden. Volgens klager was geen van zijn brieven echter in strijd met het redactionele beleid van de Commissie, aangezien deze voornamelijk bestonden uit citaten uit openbaar beschikbare krantenartikelen. Het citaat van de pers in zijn brief getiteld „Made in Germany”, dat de Commissie had verworpen omdat „de reproductie van artikelen uit de pers die innuendo tegen collega's beschuldigen of gebruiken, [moet] worden vermeden”, bevatte zelfs geen innuendo of beschuldiging. De brief met de titel „Rapid, maar onnauwkeurig” citeerde niet uit de pers, maar uit een persbericht van de Commissie. Klager was hoe dan ook van mening dat de

vrijheid van meningsuiting belangrijker was dan het vermoeden van onschuld, en merkte op dat de Commissie door zijn brieven niet te publiceren inbreuk maakte op bovengenoemd recht, dat ook in artikel 17 bis van het Statuut tot uitdrukking kwam.

21. In haar advies verwees de Commissie naar haar besluit betreffende de klacht van klager krachtens artikel 90, lid 2, waarin de klacht niet-ontvankelijk werd verklaard. Zij herhaalde voorts de redenering die zij in haar brieven van 25 februari en 21 april 2009 had uiteengezet.

22. In haar antwoord op het verzoek van de Ombudsman om een advies over de inhoud van de desbetreffende bewering en bewering merkte de Commissie op dat ambtenaren niet het recht hadden om hun brieven te laten publiceren. Het redactionele beleid, dat op de site werd gepubliceerd, was in dit opzicht volkomen duidelijk en van personeelsleden kon dus worden verwacht dat zij de grenzen van wat gepubliceerd kon worden, begrijpen. In casu zou het voor de Commissie onaanvaardbaar zijn geweest om elke brief te publiceren die afbreuk zou kunnen doen aan het vermoeden van onschuld van een onderzocht personeelslid. De Commissie benadrukte dat dit zeer duidelijk was gemaakt in haar communicatie met de klager.

23. Na een analyse van dit antwoord verzocht de Ombudsman de Commissie te bevestigen dat zij, door te verklaren dat het onaanvaardbaar zou zijn geweest om de publicatie toe te staan van een brief die afbreuk zou doen aan het vermoeden van onschuld van een personeelslid, verwijst naar het derde streepje van het document waarin haar redactionele beleid wordt uiteengezet (brieven die geacht worden de belangen van de instelling te schaden). De Commissie bevestigde dat dit het geval was en merkte op dat het tweede opsommingsteken (brieven die worden beschouwd als beledigend of beschuldigingen tegen genoemde of gemakkelijk te identificeren personen) ook relevant was. De reden hiervoor was dat in de brieven van klager een „benoemde of gemakkelijk te identificeren persoon” werd vermeld die het voorwerp was van een lopend onderzoek door het onderzoeks- en tuchtbureau van de Commissie („IDOC”). Als hoedster van de Verdragen moest de Commissie te allen tijde het vermoeden van onschuld handhaven, een fundamenteel beginsel van de rechtsstaat.

24. Met betrekking tot de brief met de titel „@europa.de” vroeg de Ombudsman of de Commissie deze nu op het discussieforum kon publiceren, rekening houdend met het feit dat het onderwerp van de brief was besproken in twee openbaar beschikbare arresten van het Gerecht voor ambtenarenzaken, en dat de betrokken ambtenaar van de Commissie had toegegeven dat hij de „*Chinese zakenlieden*” had ontmoet en hen informatie had verstrekt over lopende antidumpingprocedures. De Commissie antwoordde dat haar verplichting om het vermoeden van onschuld te beschermen relevant bleef, hoewel de betrokken zaak door de pers was bestreken. Zij voegde daaraan toe dat zij hoe dan ook niet voornemens was debatten op haar intranet over het gedrag, de aard of de verdiensten van individuele personeelsleden te aanvaarden.

25. Wat de brieven „Made in Germany” en „Rapid, maar onnauwkeurig” betreft, merkte de Ombudsman op dat zij betrekking hadden op het Spiegel-artikel over een Duits ratingsysteem voor topfunctionarissen van de Commissie, respectievelijk met de beschikbaarheid van persberichten van de Commissie. Daarom verzocht hij de Commissie uit te leggen hoe de

publicatie van deze brieven „het vermoeden van onschuld van een individueel personeelslid zou kunnen beïnvloeden” en hoe deze brieven kunnen worden beschouwd als „beschuldigen of gebruiken van innuendo tegen collega’s”. In haar antwoord op het verzoek van de Ombudsman om nadere informatie, dat ook betrekking had op andere punten, heeft de Commissie deze vragen niet behandeld.

26. In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en verwierp het argument van de Commissie dat ambtenaren geen recht hadden om hun brieven op het discussieforum te laten publiceren. Het redactionele beleid stelde dat „brieven volledig zullen worden gepubliceerd tenzij” een van de uitzonderingen van toepassing is. In dit verband had de Commissie haar standpunt nog steeds niet uiteengezet, dat zijn brieven beledigend of lasterlijk waren of beschuldigingen hebben geuit tegen genoemde of gemakkelijk te identificeren personen.

27. In zijn brief met de titel „@europa.de” citeerde hij slechts uit openbaar beschikbare bronnen. „Made in Germany” betrof niet eens genoemde personen en noemde zelfs niet de ambtenaar van de Commissie wiens vermoeden van onschuld de Commissie verklaarde te moeten beschermen. In plaats daarvan had het betrekking op het door de Duitse staat geëxploiteerde ratingsysteem. In beide brieven met de titel „Rapid, maar onnauwkeurig” en „@europa.de” noemde hij een persbericht van de Commissie zelf, het perscommuniqué dat het Gerecht voor ambtenarenzaken niet achtte als schending van het vermoeden van onschuld. Dit maakte het absurd dat de Commissie weigert deze specifieke brief te publiceren onder verwijzing naar dit beginsel. Verder gaven zijn brieven feiten aan die relevant bleven of de betrokken ambtenaar al dan niet schuldig werd bevonden, en zij gaven niet „*het vooropgezette idee dat de verdachte het tenlaste gelegde strafbare feit heeft gepleegd*” [3] .

28. Het feit dat een brief een persoon noemde of hem gemakkelijk identificeerbaar maakte, was niet voldoende om deze niet te publiceren. Het redactionele beleid verplichtte de Commissie veeleer om aan te tonen dat de brief beledigingen of beschuldigingen tegen die persoon bevatte. Het lijkt er dus op dat de Commissie haar redactionele beleid te ruim interpreteerde. In feite kondigde zij naar haar mening een beleid van systematische censuur aan toen het verklaarde dat het „*niet van plan was om debatten op haar intranet te aanvaarden over individuele personeelsleden, hun verdiensten, hun gedrag, hun karakter, enz.*”. Het leek er niet om of het eigen redactioneel beleid werd gerespecteerd en daarmee het beginsel van vrijheid van meningsuiting werd geschonden.

29. Met betrekking tot de bewering van de Commissie dat de publicatie van de brief met de titel „@europa.de” zijn belangen zou schaden, betoogde klager dat deze belangen duidelijk moesten worden omschreven. De Commissie verwees in dit verband naar het vermoeden van onschuld van een ambtenaar die „*het voorwerp is van een lopend onderzoek door het onderzoeks- en tuchtbureau van de Commissie (IDOC)*”. Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) heeft echter zijn onderzoek naar het gedrag van de betrokken ambtenaar zoals beschreven in het artikel Sunday Times van 29 januari 2009 afgesloten. Zij had vervolgens een ander onderzoek geopend naar de beschuldigingen met betrekking tot DG Handel en heeft klager op 25 februari 2010 meegedeeld dat de inleiding van een tuchtprocedure door de Commissie met betrekking tot de betrokken ambtenaar afhankelijk zou

zijn van „het resultaat van onze procedure en onze aanbeveling” met betrekking tot deze procedure. Op 22 september 2010 deelde OLAF klager mee dat dit onderzoek nu ook werd afgesloten en dat zijn aanbeveling was dat er geen follow-upmaatregelen werden genomen.

30. Klager voerde aan dat zijn brief met de titel „@europa.de ” *hoe dan* ook niet in strijd was met het vermoeden van onschuld. De Commissie had zelf het artikel van de Sunday Times aangehaald waarop hij zich baseerde ter rechtvaardiging van haar besluit om de betrokken ambtenaar te schorsen. In zijn arrest ter zake had het Gerecht voor ambtenarenzaken verwezen naar het feit dat dit artikel „zeer gedetailleerd en herhaaldelijk rapporten was, en in aanhalingstekens, de antwoorden van verzoeker op de vragen van de verslaggevers” [4] en dat de betrokken ambtenaar „een deel van de in het artikel in The Sunday Times vermelde feiten” daadwerkelijk had „toegegeven”, met name nadat hij informatie over antidumpingprocedures aan de „Chinese zakenlieden” had meegedeeld.

Beoordeling van de Ombudsman die tot een ontwerpaanbeveling heeft geleid

31. Alvorens het standpunt van de Commissie met betrekking tot elk van de door klager aan haar voorgelegde brieven te onderzoeken voor publicatie op het discussieforum, achtte de Ombudsman het passend om een aantal inleidende opmerkingen te maken.

32. Ten eerste heeft de Commissie aangevoerd dat ambtenaren geen recht hebben om brieven op het discussieforum te laten publiceren. De Ombudsman merkte echter op dat de Commissie in dit verband een redactioneel beleid heeft vastgesteld. Volgens dit document zullen de letters „worden gepubliceerd”, tenzij een van de drie uitzonderingen van toepassing is. In deze omstandigheden moest het besluit van de Commissie om de door klager ingediende brieven niet te publiceren, worden beoordeeld aan de hand van de regels die de Commissie in dit verband heeft vastgesteld; dat wil zeggen het redactionele beleid en de principes die het toepast.

33. Ten tweede heeft klager de door de Commissie in haar redactionele beleid vastgestelde regels niet betwist. In plaats daarvan stelde hij dat deze regels te ruim werden geïnterpreteerd en toegepast. De analyse van de Ombudsman was daarom gericht op de vraag of de besluiten om de door klager ingediende brieven niet te publiceren, gerechtvaardigd konden worden op basis van het redactionele beleid dat de Commissie zelf heeft vastgesteld en aangekondigd aan haar personeel.

34. Ten derde, en zoals klager terecht heeft opgemerkt, staat in het redactioneel beleid dat brieven die ter publicatie worden ingediend, volledig op het discussieforum zullen worden gepubliceerd, tenzij een van de uitzonderingen van toepassing is. Publicatie is daarom de regel en niet-publicatie de uitzondering.

35. In de vierde plaats was de Commissie niet verplicht een dergelijk algemeen beleid te voeren. Bovendien zou het dit algemene beleid kunnen wijzigen, omdat, zoals de Commissie

terecht heeft opgemerkt, de vrijheid van meningsuiting voor anderen geen verplichting tot publicatie inhoudt. Dit neemt echter niet weg dat de Commissie het hierboven genoemde algemene beleid heeft vastgesteld en aan haar personeel heeft meegedeeld. Dit beleid kan alleen worden opgevat als een besluit om Intracomm een forum te maken waar ambtenaren vrijelijk hun mening kunnen uiten, onder voorbehoud van de aangekondigde uitzonderingen. Dit weerspiegelt de vrijheid van meningsuiting, een grondrecht dat wordt gewaarborgd door artikel 10 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna: „EVRM”) en artikel 11 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”). Het is ook een van de door het Statuut gewaarborgde rechten van ambtenaren (artikel 17 bis). Volgens artikel 52, lid 1, van het Handvest moet elke beperking van de uitoefening van de in dit Handvest erkende rechten en vrijheden bij wet worden gesteld en de wezenlijke inhoud van die rechten en vrijheden eerbiedigen. Met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel kunnen beperkingen slechts worden gesteld indien zij noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de noodzaak om de rechten en vrijheden van anderen te beschermen.

36. In de vijfde plaats heeft de Commissie in de onderhavige zaak verklaard dat zij niet voornemens was debatten over het gedrag, de aard of de verdiensten van individuele personeelsleden op het relevante discussieforum te aanvaarden. De Ombudsman merkte op dat het door de Commissie vastgestelde redactionele beleid geen dergelijke uitzondering bevat. In deze omstandigheden kunnen de besluiten van de Commissie in de onderhavige zaak alleen worden gerechtvaardigd indien zij vallen onder een van de drie uitzonderingen die in haar redactionele beleid zijn opgenomen en de Commissie geen *ad hoc*-uitzonderingen kan maken die verder gaan dan die uitzonderingen, aangezien dit zou neerkomen op een buitensporige beperking van de vrijheid van meningsuiting.

37. Ten zesde verklaarde de redacteur in zijn antwoord van 21 april 2009 dat de Commissie „was tegen reproductie van artikelen uit de pers die innuendo tegen collega’s beschuldigen of gebruiken”. In dit verband wees de Ombudsman erop dat de tweede uitzondering in het redactioneel beleid van de Commissie betrekking heeft op brieven die worden beschouwd als „het maken van beschuldigingen tegen genoemde of gemakkelijk te identificeren personen”. Het was dus duidelijk dat de beschuldiging door de brief zelf moest worden aangevoerd en dat de desbetreffende uitzondering niet van toepassing zou zijn in gevallen waarin een brief slechts melding maakt van een beschuldiging van iemand anders. Het was echter ook duidelijk, volgens de Ombudsman, dat het een kwestie van uitlegging is of dat dit het geval is dan wel of een brief, hoewel louter bedoeld om te rapporteren over een beschuldiging van iemand anders, in werkelijkheid duidelijk maakt dat de auteur het standpunt van die derde deelt en dus de genoemde beschuldiging zijn eigen maakt. De Ombudsman voegde daaraan toe dat ook moet worden opgemerkt dat de publicatie van een brief die enkel melding maakt van beschuldigingen van een derde partij nog steeds kan worden geweigerd indien de derde uitzondering van toepassing is.

38. In de zevende plaats heeft de Commissie met betrekking tot deze derde uitzondering gewezen op de noodzaak om het vermoeden van onschuld te beschermen om de publicatie van de brieven van klager niet te rechtvaardigen. De Ombudsman merkte op dat het EHRM

duidelijk heeft gemaakt dat er een evenwicht moet worden gevonden tussen de vrijheid van meningsuiting en de noodzaak om het vermoeden van onschuld te beschermen:

„De vrijheid van meningsuiting, gewaarborgd door artikel 10 van het Verdrag, omvat de vrijheid om informatie te ontvangen en te verstrekken. Artikel 6, lid 2, kan de autoriteiten dus niet beletten het publiek te informeren over lopende strafrechtelijke onderzoeken, maar vereist dat zij dit doen met alle discretie en omzichtigheid die nodig is om het vermoeden van onschuld in acht te nemen.

39. Volgens de Ombudsman was het dus duidelijk dat een instelling onjuist zou handelen indien zij verklaringen zou publiceren die inbreuk maken op het vermoeden van onschuld. In deze omstandigheden achtte de Ombudsman het aannemelijk dat een instelling van mening was dat verklaringen van haar personeelsleden op een door haar diensten beheerd discussieforum haar belangen zouden kunnen schaden. Toch moest in gedachten worden gehouden dat de eerbiediging van het fundamentele recht van vrije meningsuiting vereist dat deze uitzondering, net als alle andere, zorgvuldig wordt uitgelegd om de algemene regel die op dit beginsel is gebaseerd, niet alle betekenis te ontnemen.

40. Ten slotte merkte hij op dat er een onderscheid moest worden gemaakt tussen de beweringen van klager en zijn bewering, wat het relevante tijdstip betreft. Met betrekking tot de besluiten van de Commissie om te weigeren de brieven van klager te publiceren, was het duidelijk dat de Ombudsman moest onderzoeken of deze besluiten correct waren toen ze werden genomen. Met andere woorden, het onderzoek van de Ombudsman moest worden gebaseerd op de feiten die in dat stadium bij de Commissie bekend waren of hadden kunnen zijn. De bewering van klager dat zijn brieven moesten worden gepubliceerd, betrof echter een actie die de Commissie naar het oordeel van klager nu of in de toekomst zou moeten ondernemen. Om dit argument te beoordelen, moest de Ombudsman daarom ook rekening houden met eventuele ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan sinds de Commissie haar besluiten heeft genomen om genoemde brieven niet te publiceren.

41. Na zijn analyse van deze meer algemene punten te hebben uiteengezet, onderzocht de Ombudsman vervolgens de besluiten van de Commissie om de brieven van klager met betrekking tot elk van deze brieven af te wijzen.

(1) Brief met de titel „@europa.de ”

42. De Commissie voerde aan dat de „@europa .de”-brief niet kon worden gepubliceerd omdat zij een aantal opmerkingen maakte over een benoemde of gemakkelijk te identificeren collega over een zaak die door IDOC werd onderzocht. Zij voerde aan dat zij verplicht was het vermoeden van onschuld te beschermen en niets kon publiceren dat dit beginsel zou ondermijnen. In antwoord op het tweede verzoek van de Ombudsman om nadere informatie, legde zij uit dat het in dit verband zowel verwijst naar de tweede als de derde uitzondering die in het redactioneel beleid zijn uiteengezet.

43. Klager vroeg zich af of dit argument was gebaseerd op een waarheidsgetrouwe

beschrijving van de feiten. Hij voegde eraan toe dat het twijfelachtig was of de ambtenaar van de Commissie op wie zijn artikelen betrekking hadden, onderworpen was aan een lopend IDOC-onderzoek. In dit verband zij eraan herinnerd dat de Ombudsman bij zijn beslissing of het besluit van de Commissie om de publicatie van de desbetreffende brief te weigeren juist was, rekening moet houden met de situatie op het moment waarop dit besluit werd genomen, dat wil zeggen in februari 2009. Klager lijkt echter de bewering van de Commissie dat er op dat moment een onderzoek liep, niet te betwisten.

44. Het argument van de Commissie dat de brief zowel onder de tweede als onder de derde uitzondering in het redactioneel beleid viel, moest dus nog worden onderzocht.

45. Allereerst moest er echter aan worden herinnerd dat er twee versies van de „@europa.de ” letter zijn. In beide versies introduceerde klager het Sunday Times-artikel bij de titel en ondertitel en verstrekke de link ernaar. Vervolgens citeerde hij twee dagen voor de publicatie van het artikel uit het perscommuniqué van de Commissie. Volgens de aldus aangehaalde tekst was de Commissie benaderd met beschuldigingen dat een van haar ambtenaren contacten had gehad met journalisten die zich voordeden als zakenlieden en de Commissie de krant had verzocht het bewijsmateriaal ter beschikking te stellen zodat zij de zaak kon onderzoeken. In de brief van klager werd opgemerkt dat OLAF niet zeker was of het daadwerkelijk naar de verstrekte tapes kon luisteren, aangezien het niet duidelijk was of de opname legaal was geweest. Het verwees vervolgens naar een *Spiegel* -rapport waarin een systeem wordt beschreven, dat door de Duitse regering wordt beheerd door de hoogste ambtenaren van de Duitse Commissie. Een link naar dit artikel, dat voornamelijk gaat over de affaire ontdekt door de Sunday Times, werd ook verstrekt. In de brief van klager werd verwezen naar artikel 11 van het Statuut (op grond waarvan ambtenaren onpartijdig en onafhankelijk moeten handelen en loyaal aan de Commissie moeten zijn) en werd de Commissie verzocht de zaak te onderzoeken. Het meldde verder dat de ambtenaar die de Sunday Times-journalisten ontmoette die zich voordeden als vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, probeerde te voorkomen dat een NGO zijn naam in een publicatie uitreikte, maar dat de Belgische rechter die de kwestie behandelt, oordeelde dat de vrijheid van meningsuiting in dit geval belangrijker was. Tot slot wijst hij erop dat de betrokken ambtenaar vicevoorzitter was van de vereniging van huidige en voormalige *référéndaires* bij de Europese rechtbanken.

46. Bovendien bevatte de oorspronkelijke versie van de brief van klager enkele „conclusies ” en opmerkingen van klager over de kwestie en over wat hij vond dat de Commissie niet bereid was deze te onderzoeken. Na de inleiding van het artikel van de *Sunday Times* merkte klager dus op hoe lang de bij de affaire betrokken ambtenaar zijn functie had bezet en presenteerde hij zijn „eerste conclusie ”, namelijk dat de Commissie hem ten onrechte in zijn gevoelige positie mocht blijven zolang hij dat deed. Na te hebben gemeld dat OLAF aan het analyseren was of het recht had om naar de tapes te luisteren, kwam hij tot de conclusie dat het geneigd was het bewijsmateriaal dat de Commissie van de *Sunday Times* had gevraagd, niet te gebruiken. Voorts suggereerde klager dat het feit dat de betrokken ambtenaar een leidende positie had in een vereniging van voormalige *référéndaires*, van invloed zou zijn op de uitkomst van de zaak die de ambtenaar had aangespannen tegen het besluit van de Commissie om hem op te schorten. Volgens de Ombudsman wekken deze „conclusies ” de indruk dat het gedrag van de

betrokken ambtenaar van dien aard was dat hij niet de gevoelige functie had mogen bekleden die hij had bekleed, en duidelijk niet voor zo'n lange periode. Tegen deze achtergrond zou de rest van de tekst, hoewel zij slechts verslag uitbrengen van wat elders was gepubliceerd, door de lezers waarschijnlijk worden opgevat als kritiek op de betrokken ambtenaar van de Commissie.

47. In het licht van het bovenstaande was de Ombudsman van oordeel dat de Commissie terecht kon concluderen dat de oorspronkelijke versie van de desbetreffende brief beschuldigingen tegen de betrokken ambtenaar bevatte. De Ombudsman verklaarde verder dat hieruit volgt dat, met betrekking tot de derde uitzondering, de opvatting van de Commissie dat deze versie van de brief de bescherming van het vermoeden van onschuld van de onderzochte ambtenaar ondermijnt, ook redelijk leek. Naar de mening van de Ombudsman was het besluit van de Commissie om deze versie van de „@europa .de”-brief op het desbetreffende discussieforum niet te publiceren, dus gerechtvaardigd.

48. Anderzijds bestond de herziene versie van de brief van klager, waaruit de bovengenoemde conclusies en opmerkingen van klager werden geschapt, voornamelijk uit citaten uit persartikelen en het persbericht van de Commissie ter zake. Tot slot bekleemde zij dat alle door haar genoemde feiten afkomstig zijn uit openbaar beschikbare bronnen en niet bedoeld waren om vooruit te lopen op de vraag of de ambtenaar van de Commissie „schuldig of onschuldig” was. Uit een lezing van deze tekst, die in punt 45 hierboven is samengevat, is gebleken dat klager de zaak heeft gemeld en daarbij de titels en ondertitels van de desbetreffende artikelen en de reden waarom de ambtenaar werd voorgedragen voor de „Worst Conflict of Interest Award”; namelijk, volgens de organisatoren van deze prijs, „voor het onthullen van voorwetenschap over handelstarieven aan”lobbyisten„die in feite journalisten waren die onder dekking werkten”. Hoewel de klager dergelijke verklaringen en de relevante artikelen die als beschuldigingen tegen de ambtenaar zouden kunnen worden beschouwd, verwees en herhaalde, was het echter niet het resultaat van de tekst dat hij zijn standpunten deelde of dat hij dergelijke beschuldigingen zelf deed.

49. Het kan dus niet worden beschouwd als een vaststaand feit dat klager in de tweede versie van zijn brief beschuldigingen heeft geuit tegen de betrokken ambtenaar.

50. Wat de derde uitzondering betreft, merkte de Ombudsman op dat het waar is dat, zoals hierboven vermeld, de brief over de Sunday Times-affaire werd gerapporteerd op een moment dat de onderzoeken in dit verband nog niet waren afgerond. Dit kan op zich echter niet voldoende worden geacht om de brief te kunnen beschouwen als een ondermijning van het vermoeden van onschuld. In feite was de Ombudsman van mening dat het verbieden van alle rapportage over een onderzochte zaak totdat het onderzoek tot een conclusie is gekomen, de vrijheid van meningsuiting buitensporig zou inperken. Wat de melding van de feiten van de zaak betreft, heeft klager verwezen naar het eigen persbericht van de Commissie, waarin zorgvuldig wordt gesteld dat de krant „vermeend” werd „vermeend” geld over te maken in ruil voor advies en informatie. Bovendien kon uit de rest van de tekst niet worden afgeleid dat klager van mening was en zijn lezers aan het denken wilde zetten, dat de betrokken ambtenaar in feite schuldig was. De Ombudsman concludeerde dat er dus geen aanwijzingen zijn dat de tekst het

door de derde uitzondering beschermde belang zou schenden.

51. Uit het bovenstaande vloeit voort dat de bewering dat de Commissie ten onrechte heeft geweigerd deze brief te publiceren en haar besluit niet heeft gemotiveerd, niet kon worden aanvaard met betrekking tot de eerste versie van de brief van klager, maar dat zij met betrekking tot de tweede versie gegrond moest worden geacht.

52. Met betrekking tot de bewering van klager dat zijn brief moest worden gepubliceerd, moest dit argument, zoals hierboven vermeld, worden beoordeeld door rekening te houden met eventuele ontwikkelingen die zich sinds de datum van het besluit van de Commissie in 2009 hebben voorgedaan, waarbij zij weigerde die brief te publiceren. In dit verband merkte de Ombudsman op dat de zaak waarnaar in deze brief werd verwezen, in twee gevallen voor de Europese rechter was gebracht. In de eerste van deze zaken werd het Gerecht voor ambtenarenzaken verzocht het besluit van de Commissie tot schorsing van de betrokken ambtenaar te beoordelen. In zijn arrest van 30 november 2009 merkte zij op dat de ambtenaar tijdens een hoorzitting voor de Commissie meerdere malen had toegegeven dat hij was uitgenodigd voor diners met de „*Chinese zakenlieden*” in restaurants en deze bijwoonde, zonder zijn meerderen daarvan in kennis te stellen. Hij had ook toegegeven dat hij „aan die verslaggevers tijdens de diners waarvoor hij was uitgenodigd of tijdens telefoongesprekken, bepaalde informatie had meegedeeld, met name de namen van twee Chinese ondernemingen die betrokken waren bij de vervaardiging van kaarsen, die na een antidumpingprocedure waarschijnlijk de status van BMO zouden verkrijgen.” [6] Gezien deze omstandigheden kon derhalve niet worden uitgesloten dat een nieuwe beoordeling van de zaak de Commissie nu zou kunnen leiden tot de conclusie dat zelfs de oorspronkelijke versie van de „@europa.de”-brief op het desbetreffende discussieforum kon worden gepubliceerd.

53. De Ombudsman was echter van oordeel dat hij deze kwestie in de onderhavige zaak niet hoefde te behandelen. Klager formuleerde zijn claim als zijnde voor de publicatie van zijn „@europa.de” brief, „*ten minste in de tweede, bewerkte versie*”. De Ombudsman achtte het dan ook legitiem dat hij zich op deze tweede versie van de desbetreffende brief concentreerde. Uit de hierboven uiteengezette analyse bleek echter dat de tweede versie van deze brief niet in strijd was met het redactionele beleid en dus moest worden gepubliceerd.

54. Overeenkomstig artikel 3, lid 5, van zijn Statuut zal de Ombudsman „voor zover mogelijk” zoeken naar een minnelijke schikking om het wanbeheer uit te bannen en aan de klacht te voldoen. Zoals hierboven is aangetoond, heeft de Ombudsman in de onderhavige zaak echter besloten de klacht in te willigen. Voorts blijkt uit het bovenstaande dat de Commissie de voorstellen van de Ombudsman voor een verzoenende aanpak heeft verworpen en beslist haar standpunt heeft gehandhaafd. Een vriendelijke oplossing was dus niet mogelijk. De Ombudsman deed daarom een ontwerpaanbeveling aan de Commissie en verzocht haar de tweede versie van de brief van klager met de titel „@europa.de” te publiceren.

(2) Brief met de titel „*Made in Germany*”

55. De redacteur had betoogd dat deze brief niet kon worden gepubliceerd omdat de

Commissie „tegen reproductie van artikelen uit de pers die beschuldigen of gebruiken van innuendo tegen collega's" was. In antwoord op de vraag van de Ombudsman legde de Commissie uit dat haar besluit om de brieven niet te publiceren gebaseerd was op zowel de tweede als de derde uitzondering in het redactioneel beleid. In antwoord op de vraag van de Ombudsman over de vraag hoe de publicatie van deze brief het belang van de Commissie zou kunnen schaden door het vermoeden van onschuld aan te tasten of door innuendo tegen collega's te beschuldigen of te gebruiken, heeft de Commissie echter geen specifieke argumenten aangevoerd, behalve dat zij niet van plan was debatten over de verdiensten en het gedrag van individuele personeelsleden op het intranet toe te staan.

56. De Ombudsman verklaarde dat bij het bepalen of genoemde brief onder de tweede uitzondering kon vallen, moet worden opgemerkt dat de brief geen betrekking had op een individuele ambtenaar in het bijzonder, maar slechts verslag uitbracht van de bewering in het *Spiegel* -rapport, volgens welke de Duitse regering een groep ambtenaren had opgericht die de taak kreeg om hooggeplaatste Duitse ambtenaren in internationale organisaties te beoordelen. Het is waar dat de brief van klager bij de invoering van dit onderwerp de titel van het Spiegel-rapport waarin deze kwestie werd genoemd („Duitse topambtenaar in Brussel onder Corruption Suspicion") citeerde en vertaalde en een link naar dat artikel bevatte. Het artikel beschrijft de gebeurtenissen rond het artikel van de Sunday Times. Zij presenteert de beschuldigingen echter niet als feiten (afgezien van het feit dat bijeenkomsten in restaurants in Brussel hebben plaatsgevonden), maar rapporteert over beschuldigingen zoals die dat informatie is doorgegeven of dat de ambtenaar een belofte van vergoeding voor deze informatie als zodanig heeft aanvaard, waaruit blijkt dat het om beschuldigingen gaat en niet om feiten. De Ombudsman voegde daaraan toe dat het enkele feit dat de brief van klager de titel van dat artikel aanhaalt, hoe dan ook niet betekent dat deze brief beschuldigingen bevatte tegen de ambtenaar van de Commissie wiens gedrag tot het *Spiegel* -artikel heeft geleid.

57. De brief van klager verwees verder naar twee andere „*gemakkelijk te identificeren personen* ", namelijk de voorzitter van de Commissie en de directeur van OLAF. In de brief werd echter alleen gesuggereerd dat deze twee personen volgens de klager waarschijnlijk negatieve gevolgen zouden ondervinden als een onderzoek naar het evaluatiesysteem dat naar verluidt door de Duitse regering zou zijn opgezet, zou worden uitgevoerd. De Ombudsman was van mening dat deze verklaring nauwelijks kon worden geïnterpreteerd als een beschuldiging of een aanklacht tegen deze twee personen.

58. Ten slotte was het denkbaar dat de brief aldus kon worden uitgelegd dat als gevolg van het evaluatiesysteem dat de Duitse regering zou hebben ingevoerd, bepaalde hooggeplaatste Duitse ambtenaren bij de Commissie ertoe zouden kunnen worden gebracht hun loyaliteitsplicht jegens de Unie te schenden. Zelfs als men dit als een beschuldiging zou interpreteren, bleef het feit echter dat de betrokken ambtenaren noch genoemd noch gemakkelijk identificeerbaar waren. De Ombudsman was derhalve niet van mening dat de weigering om deze brief te publiceren kon worden gebaseerd op de tweede uitzondering in het redactioneel beleid.

59. Derhalve moest nog worden onderzocht of de derde uitzondering het besluit van de Commissie om de brief niet te publiceren kon rechtvaardigen. Om de redenen die reeds zijn

uiteengezet in het kader van zijn beoordeling van de tweede versie van de „@europa.de ”-brief, was de Ombudsman echter niet van mening dat een brief die slechts melding maakte van bepaalde beschuldigingen tegen een bepaalde ambtenaar in andere publicaties, zonder de indruk te wekken dat de auteur van de brief deze beweringen gegrond achtte, kon worden geacht het vermoeden van onschuld te kunnen ondermijnen. In dit verband werd ook opgemerkt dat de Ombudsman de Commissie verzocht aan te geven op welke wijze de publicatie van deze brief de belangen van de Commissie zou kunnen schaden door het vermoeden van onschuld ten opzichte van de betrokken ambtenaar te ondermijnen. Zoals hierboven reeds vermeld, heeft de Commissie in haar antwoord geen opmerkingen over deze kwestie gemaakt. Derhalve moest worden geconcludeerd dat de derde uitzondering niet kon worden aangevoerd als reden om te weigeren deze brief te publiceren.

60. In het licht van het bovenstaande stelde de Ombudsman vast dat de Commissie deze brief voor publicatie op het desbetreffende discussieforum ten onrechte heeft afgewezen. Hij beschouwde dit als een ander geval van wanbeheer. Hij deed daarom een ontwerpaanbeveling waarin hij de Commissie verzocht ook de brief „*Made in Germany*” te publiceren.

(3) Brief met de titel

„*Snel, maar onnauwkeurig*”

”

61. In de brief „*Snel, maar onnauwkeurig*” meldde de klager dat, hoewel alle persberichten van de Commissie te allen tijde beschikbaar moesten zijn in de RAPID-databank, een aantal daarvan daar niet kon worden gevonden. De Commissie had dus volgens klager een fout gemaakt of opzettelijk onhandige persberichten verborgen. Klager illustreerde zijn punt door te verwijzen naar twee voorbeelden. Het eerste was het hierboven genoemde perscommuniqué en door de Commissie gepubliceerd nadat het door de Sunday Times was benaderd. Het andere voorbeeld betrof een verbod op Chinese zuivelproducten. De klager concludeerde dat de Commissie had geleerd van George Orwell's Nineteen Eighty-Four, onder verwijzing naar een paragraaf over „het vervaardigen van het verleden”.

62. De redacteur voerde aan dat deze brief niet kon worden gepubliceerd omdat de Commissie „tegen reproductie van artikelen uit de pers die beschuldigen of gebruiken van innuendo tegen collega's” was. In haar advies heeft de Commissie uiteengezet dat haar besluit om de brieven niet te publiceren gebaseerd was op zowel de tweede als de derde uitzondering in het redactioneel beleid. Toen de Ombudsman haar echter vroeg uit te leggen hoe het besluit om deze brief niet te publiceren gerechtvaardigd kon worden door gebruik te maken van deze twee uitzonderingen, heeft de Commissie geen specifieke argumenten aangevoerd.

63. Wat de tweede uitzondering betreft, was de Ombudsman van oordeel dat het juist is dat de brief een gemakkelijk te identificeren persoon noemt, namelijk de ambtenaar die het Sunday Times-artikel betrof, die door zijn standpunt binnen de Commissie wordt geïdentificeerd. Het is ook waar dat de brief de titel en subrubriek van het relevante Sunday Times-artikel citeert. Er is

echter niets dat erop wijst dat de lezers de indruk zouden vormen dat klager de in dat artikel geuite beschuldigingen zelf wilde maken. De meer algemene kritiek van de Commissie die in de brief naar voren wordt gebracht, is niet gericht tegen een genoemd of identificeerbare persoon. De tweede uitzondering in het redactioneel beleid kon dus niet door de Commissie worden gebruikt als rechtvaardiging voor het niet publiceren van de brief.

64. Met betrekking tot de derde uitzondering was de Ombudsman het met klager eens dat het absurd zou zijn te oordelen dat de publicatie op het relevante discussieforum van citaten uit een door de Commissie zelf gepubliceerd persbericht, dat de boodschap van dat persbericht niet verdraait, kan worden geacht de bescherming van het vermoeden van onschuld te ondermijnen. In dit verband werd eraan herinnerd dat, zoals hierboven reeds vermeld, en hoewel de Ombudsman de Commissie om nadere uitleg over deze kwestie had verzocht, deze in dit verband geen antwoord heeft gegeven.

65. De Ombudsman erkende dat de brief de Commissie op een zeer harde manier bekritiseerde, beweerde dat het „verwerken van *het verleden* ” was en suggereerde dat het zich gedroeg als het soort totalitaire regime afgebeeld in George Orwell's *Nineteen Eighty-Four* .

66. De Ombudsman herinnerde er echter aan dat uit het eigen redactionele beleid van de Commissie volgt dat besluiten om geen brieven te publiceren de uitzondering moeten zijn. In casu heeft de Commissie niet verwezen naar bovengenoemde kritiek die zij zelf had aangevoerd ter rechtvaardiging van haar besluit om de betrokken brief niet te publiceren. Zij heeft evenmin aangetoond dat deze kritiek haar het recht zou geven een van de drie uitzonderingen in haar redactionele beleid in te roepen.

67. In het licht van het bovenstaande stelde de Ombudsman vast dat de Commissie niet heeft aangetoond dat zij het recht had om deze brief te weigeren. Dit was een ander geval van wanbeheer. De Ombudsman deed daarom een ontwerpaanbeveling en verzocht de Commissie ook de brief „Snel , *maar onnauwkeurig* ” te publiceren.

De argumenten die na zijn ontwerpaanbeveling aan de Ombudsman zijn voorgelegd

68. In haar uitvoerig gemotiveerde standpunt stelde de Commissie dat haar besluit om de klacht van klager niet in te willigen, „volledig *gerechtvaardigd* ” was. De Commissie benadrukte dat zij het vermoeden van onschuld in acht moest nemen. Uit de brieven die klager wilde publiceren bleek echter duidelijk dat zij betrekking hadden op een zaak waarbij een „ *oud-collega* ” betrokken was, die aanhangig was bij een Belgische rechtbank. Daarom kon de Commissie op haar intranetforum geen persartikel publiceren dat het recht van die persoon om als onschuldig te worden beschouwd, zou kunnen ondermijnen totdat zijn schuld is bewezen.

69. Deze redenering was niet alleen van toepassing op de letter „*@europa .de*”, maar ook op de letters „ *Made in Germany* ” en „ *Snelle, maar onnauwkeurige* ”. Het was waar dat deze brieven, met verwijzing naar het geval van de voormalige collega, ook andere kwesties

behandelden, namelijk het „*verleden functioneren*” van de RAPID-databank van de Commissie en het „*vermeend Duitse ratingsysteem*”. Toch bleef de Commissie bij haar standpunt dat haar forum geen plaats was om de loyaliteit van andere personeelsleden van de Commissie, zoals een groep ambtenaren uit een lidstaat, in twijfel te trekken, ook al werd dit gedaan door te verwijzen naar een krantenartikel.

70. De Commissie gaf echter te kennen dat zij bij wijze van compromis had besloten de twee laatste brieven te publiceren, met uitzondering van de verwijzing naar „*de genoemde zaak/collega*”, die zij zou schrappen.

71. In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn standpunt dat de Commissie zijn brieven ten onrechte censureerde. Hij is het volledig eens met de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman op dit punt. Hij benadrukte ook dat de Ombudsman van mening was dat de eerste versie van zijn brief „@europa .de” kon worden gepubliceerd, wat betekende dat de aandrag van de Commissie om de tweede versie van deze brief te censureren, niet kon worden aanvaard. Klager herhaalde voorts zijn stelling dat de Commissie ook zijn andere brieven volledig zou moeten publiceren. In dit verband wees de klager erop dat de Commissie geen nieuwe argumenten had aangevoerd. Daarom heeft hij de Ombudsman verzocht zijn bevinding van wanbeheer in verband met de weigering om de drie brieven te publiceren, te handhaven.

Beoordeling van de Ombudsman na zijn ontwerpaanbeveling

(1) De letter „ @europa.de ”

72. Uit bovengenoemd antwoord blijkt duidelijk dat de Commissie de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman niet heeft aanvaard en dus heeft besloten niet van de gelegenheid gebruik te maken om het door de Ombudsman vastgestelde geval van wanbeheer aan te pakken, namelijk dat het besluit van de Commissie om de tweede versie van de brief van klager „ @europa.de ” niet te publiceren, niet werd gerechtvaardigd door het eigen redactionele beleid van de Commissie. De Ombudsman betreurt het dat de Commissie zijn argumenten niet heeft behandeld en geen nieuwe argumenten in dit verband heeft aangevoerd. De Ombudsman handhaaft derhalve zijn vaststelling van wanbeheer in dit verband.

(2) Letters „

Made in Germany

” en „

Snel, maar onnauwkeurig

”

73. Ten eerste stelt de Ombudsman met genoeg vast dat de Commissie stappen heeft ondernomen om aan zijn ontwerpaanbeveling te voldoen door te besluiten bovengenoemde

twee brieven te publiceren. De Commissie heeft echter ook besloten om alle verwijzingen naar de *Sunday Times* -affaire en de voormalige betrokken ambtenaar uit die brieven te schrappen alvorens ze te publiceren. De Ombudsman onderstreept dat de enige verwijzingen die in dit verband relevant kunnen worden geacht, voor zover het de brief „*Made in Germany*” betreft, te vinden zijn in de titel van het artikel in het tijdschrift *Spiegel*, dat klager vertaalde als „*Duitse topfunctionaris in Brussel onder Corruption Suspicion*” en de link naar dat artikel, en, wat betreft de brief met de titel „*Snel, maar onnauwkeurig*”, in de titel en ondertitel van het artikel van de *Sunday Times* en de link naar dat artikel.

74. De Ombudsman heeft in zijn analyse die tot zijn ontwerpaanbeveling heeft geleid, reeds uitgelegd dat het feit dat de brief met de titel „*Made in Germany*” de titel van het *Spiegel* -artikel aanhaalt en er een link naar bevat, niet kan worden begrepen dat de brief beschuldigingen tegen de betrokken ambtenaar bevat, noch dat deze het vermoeden van onschuld ondermijnt. Hij is dan ook van mening dat een besluit om het desbetreffende artikel niet „*volledig*” te publiceren, niet kan worden gerechtvaardigd op basis van het redactionele beleid van de Commissie.

75. Wat de brief met de titel „*Snel, maar onnauwkeurig*” betreft, is het juist dat hij de titel van het artikel van de *Sunday Times* verbindt en aanhaalt. Zoals echter reeds vermeld in de analyse van de Ombudsman die tot zijn ontwerpaanbeveling heeft geleid, wijst niets in die brief erop dat klager deze titel heeft opgenomen om een beschuldiging te maken. Evenmin is er enige reden om aan te nemen dat zij onder de derde uitzondering van het redactionele beleid van de Commissie valt. De Ombudsman is derhalve niet van mening dat een besluit om verwijzingen naar de zaak *Sunday Times* te schrappen en de brief dus niet volledig te publiceren, kan worden gerechtvaardigd door verwijzing naar het redactionele beleid van de Commissie.

76. In het licht van het voorgaande herhaalt de Ombudsman zijn bevinding van wanbeheer met betrekking tot de weigering van de Commissie om genoemde artikelen volledig te publiceren.

B. De bewering dat de Commissie ten onrechte heeft geweigerd te onderzoeken of de hoogste Duitse ambtenaren in hun onpartijdigheid door het vermeende Duitse evaluatiesysteem en daarmee verband houdende beweringen in het gedrang zijn gebracht

Aan de Ombudsman voorgelegde argumenten

77. Klager voerde aan dat de reden waarom de Commissie zijn brief met de titel „*Made in Germany*” niet op haar intranet wilde publiceren, was dat zij ten onrechte probeerde hoge Duitse ambtenaren te beschermen. In het *Spiegel*-artikel waarnaar hij in deze brief verwijst, werd een ratingsysteem beschreven waarmee de Duitse regering de prestaties van hooggeplaatste ambtenaren in internationale organisaties evalueerde aan de hand van criteria die niet openbaar waren gemaakt. Dit heeft duidelijk afbreuk gedaan aan de onafhankelijkheid

en loyaliteit van de Europese overheidsdiensten, in strijd met artikel 11 van het Statuut. Duitsland heeft de informatie in dit artikel niet betwist. Klager had de Commissie derhalve verzocht zijn Duitse topambtenaren te onderzoeken om na te gaan in hoeverre dit systeem hun onafhankelijkheid ondermijnde.

78. In haar advies heeft de Commissie geen opmerkingen gemaakt over deze kwestie, behalve om te verwijzen naar de redenen waarom het verzoek van klager ter zake op grond van artikel 90, lid 2, was afgewezen. De Ombudsman heeft haar derhalve verzocht opmerkingen te maken over de inhoud van de klacht.

79. In haar antwoord op dit eerste verzoek heeft de Commissie nader ingegaan op het feit dat, zelfs indien de zaak onafhankelijk van deze niet-ontvankelijke individuele klacht had kunnen worden onderzocht, het feit bleef dat er geen redenen waren om dit te doen. Klager had verwezen naar bepaalde artikelen die in de Duitse pers waren verschenen in verband met beschuldigingen tegen zijn voormalige toezichthouder. De Commissie had in verband met deze beweringen passende maatregelen genomen. De artikelen waarnaar de klager had verwezen, bevatten echter geen bewijs met betrekking tot het bestaan of de relevantie van het vermeende ratingsysteem. Klager heeft ook geen dergelijk bewijsmateriaal verstrekt. De Commissie was dus niet in staat om hierover een standpunt in te nemen, en nog minder om actie te ondernemen.

80. Na analyse van dit antwoord merkte de Ombudsman op dat het Spiegel-artikel een vrij gedetailleerd verslag had gegeven van het vermeende Duitse ratingsysteem voor hoge ambtenaren in internationale organisaties; zozeer zelfs dat het onduidelijk was welk ander bewijsmateriaal de klager in dit verband had kunnen overleggen. Hij merkte ook op dat hij van mening was dat de mogelijke gevolgen van een dergelijk systeem voor de EU-administratie onderzoek behoeven. Daarom verzocht hij de Commissie: i) of het contact met Duitsland heeft opgenomen om meer informatie te verkrijgen; en ii) hem te informeren over het standpunt dat het zou innemen indien een dergelijk ratingsysteem zou bestaan.

81. In haar repliek verklaarde de Commissie dat zij niet van mening was dat het vermeende Duitse ratingsysteem voor ambtenaren een mogelijke invloed zou kunnen hebben op de werking van de Unie. Het heeft benadrukt dat het zijn hoge ambtenaren zelf heeft benoemd en een transparante selectieprocedure heeft gevolgd, waarbij de verdiensten van de kandidaten werden beoordeeld. Zij was dan ook niet van plan hierover contact op te nemen met de nationale autoriteiten.

82. In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn bewering en bewering, waarbij hij opmerkte dat het moeilijk zou zijn om het evaluatiesysteem niet te beschouwen als een indicator van een „netwerk van beïnvloeding” en bekritiseerde hij het verzuim van de Commissie om de zaak te onderzoeken. Het was onwaarschijnlijk dat de Duitse regering topfunctionarissen hoog achtte omdat zij in het belang van de Unie handelden; veeleer werden de hoogste ratings naar alle waarschijnlijkheid gegeven aan ambtenaren die in het Duitse belang handelden. In dit verband was het antwoord van de Commissie dat zij haar ambtenaren zelf aanstelde, irrelevant.

83. Klager merkte ook op dat het voor de Commissie onlogisch was om de acties van een hooggeplaatste ambtenaar op basis van een krantenartikel te onderzoeken, maar om dit te weigeren met betrekking tot de kwestie die hij aan de orde had gesteld en die door een even geloofwaardige krant was gemeld. In dit verband maakte klager bezwaar tegen de verwijzing van de Commissie naar een „vermeend ratingsysteem”, waarbij hij opmerkte dat de zaak feitelijk was gemeld en dat de Duitse regering de inhoud van het artikel niet had aangevochten. De aanhoudende nalatigheid van de Commissie vormde een bedreiging voor de rechtsstaat en toonde aan dat het niet echt onafhankelijk was.

Beoordeling van de Ombudsman die tot een ontwerpaanbeveling heeft geleid

84. Zoals reeds aangegeven in zijn tweede verzoek om nadere informatie, was de Ombudsman van mening dat het Spiegel-artikel aangeeft dat de Duitse regering mogelijk een ratingsysteem toepast voor hooggeplaatste ambtenaren in de EU en andere internationale organisaties, teneinde hen voor te stellen voor benoeming op spraakmakende internationale posten. Volgens de Ombudsman zou het volkomen begrijpelijk zijn als een lidstaat besloot zijn onderdanen die hoge posten in internationale organisaties bekleden in de gaten te houden en hun verdiensten te beoordelen, zodat hij beschikt over een database van potentiële kandidaten die hij kan gebruiken wanneer hij overweegt hoe bepaalde functies met hoge verantwoordelijkheden kunnen worden vervuld. Een dergelijk nationaal ratingsysteem kan echter gevolgen hebben voor de werking van de instellingen, organen en instanties van de EU. Zoals de klager opmerkte, kan het vooruitzicht op het bereiken van spraakmakende banen immers van invloed zijn op het gedrag van EU-ambtenaren die onder een dergelijk ratingsysteem vallen.

85. De Ombudsman was van mening dat het natuurlijk volkomen mogelijk is dat het ratingsysteem, zoals klager vreest, ambtenaren in hoge mate beloont omdat zij in het nationale belang handelen, maar hun leiderschap of diplomatieke vaardigheden evalueert en hoe goed zij hun taak als ambtenaar in hun instelling uitvoeren. Voorts zal de mogelijke impact van een dergelijk ratingsysteem op ambtenaren die voor de EU werken waarschijnlijk afhangen van de vraag of en in welke mate deze ambtenaren op de hoogte zijn van de rating die zij ontvangen. Bij gebrek aan nadere informatie kan dus niet worden nagegaan of het ratingsysteem dat naar verluidt door de Duitse regering zou worden toegepast, negatieve gevolgen voor de EU zou kunnen hebben. De Ombudsman aanvaardde dat er op dat moment geen bewijs was om aan te tonen dat een dergelijk systeem bestaat. Een gerenommeerd nationaal nieuwsblad meldde echter dat een lidstaat een dergelijk systeem toepast dat een negatief effect zou kunnen hebben op de loyaliteit van het personeel van de Commissie aan de EU. De Ombudsman was het erover eens dat de Commissie duidelijk een beoordelingsmarge heeft bij het nemen van maatregelen wanneer zij van mening is dat er sprake is of zou kunnen zijn van een inbreuk op het EU-recht. Deze beoordelingsmarge kan echter pas nuttig worden uitgeoefend nadat de Commissie de zaak heeft onderzocht en de feiten heeft vastgesteld. Volgens de Ombudsman had de door klager verstrekte informatie de Commissie dus ertoe moeten brengen de zaak te onderzoeken.

86. De Commissie heeft erop gewezen dat zij haar ambtenaren zelf aanwijst en dat zij dit doet volgens een procedure waarin de verdiensten ervan worden beoordeeld. Het mogelijke gevaar van nationale ratingsystemen zoals die welke in het *Spiegel* -artikel worden vermeld, ligt echter in het potentiële effect ervan op ambtenaren na hun benoeming. Uit het argument van de Commissie bleek dus niet dat er geen onderzoek nodig was naar de door klager aan de orde gestelde zaak.

87. De Ombudsman constateerde daarom dat de Commissie deze bewering en bewering onvoldoende had aangepakt. Hij was nog steeds van mening dat nationale ratingsystemen een onderzoek verdienen en was derhalve van oordeel dat de weigering van de Commissie om de zaak zelfs maar te onderzoeken een geval van wanbeheer vormde. Hij deed aldus de ontwerpaanbeveling dat de Commissie de mogelijke gevolgen zou kunnen onderzoeken die het ratingsysteem van hooggeplaatste Duitse ambtenaren van de Duitse Commissie zou kunnen hebben voor de uitoefening van hun taken, met name voor hun onafhankelijkheid, onpartijdigheid en loyaliteit aan de EU.

De argumenten die na zijn ontwerpaanbeveling aan de Ombudsman zijn voorgelegd

88. In haar uitvoerig gemotiveerde advies over de ontwerpaanbeveling herhaalde de Commissie dat zij personeel aanstelde op basis van hun prestaties. Zij voegde daaraan toe dat zij ook haar personeel op dezelfde basis heeft geëvalueerd en bevorderd, zonder rekening te houden met de nationaliteit of het advies van een lidstaat. Het heeft verklaard dat het voor externe belanghebbenden niet mogelijk is om ongepaste invloed uit te oefenen, gezien de relevante procedures van de Commissie en de regels van het Statuut. De Commissie was derhalve niet van plan een dergelijk onderzoek in te stellen.

89. In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn klacht en benadrukte hij dat de onafhankelijkheid van de Commissie in gevaar zou worden gebracht indien zij zou aanvaarden dat een lidstaat een parallel evaluatiesysteem toepast met betrekking tot hoge ambtenaren van de Commissie. Met betrekking tot het argument van de Commissie dat zij haar ambtenaren zonder enige invloed van buitenaf heeft geselecteerd en bevorderd, wees klager erop dat i) de Ombudsman duidelijk op de hoogte was van dit feit toen hij zijn ontwerpaanbeveling deed, en ii) dit de impact van het Duitse ratingsysteem op de onafhankelijkheid van de Commissie niet wegneemt, aangezien, zoals de Ombudsman reeds had aangegeven, een dergelijk systeem „het gedrag van de betrokken EU-ambtenaren” zou kunnen beïnvloeden .

90. Met betrekking tot de verklaring van de Ombudsman dat het onduidelijk was of en in hoeverre Duitse hooggeplaatste ambtenaren over het ratingsysteem werden geïnformeerd, betoogde klager dat het hen na het *Spiegel* -artikel onmogelijk was er niets van te weten. Bovendien moedigde het feit dat dit systeem niet openbaar was, Duitse ambtenaren verder aan om in het belang van Duitsland te handelen en niet in het belang van de Europese Unie om hun loopbaanvooruitzichten te verbeteren. Dit ondermijnde hun onafhankelijkheid, onpartijdigheid en loyaliteit aan de Commissie.

91. Klager merkte ook op dat de Duitse ambtenaren het Duitse parallelle ratingsysteem niet „*aan de kaak hadden gesteld*”. Daarom herhaalde hij zijn verzoek aan de Ombudsman om overeenkomstig artikel 4, lid 2, van het Statuut van de Ombudsman en artikel 10.4 van de uitvoeringsbepalingen een tuchtprocedure in te leiden tegen de betrokken ambtenaren van de Commissie, dat wil zeggen hooggeplaatste ambtenaren van de Duitse nationaliteit.

Beoordeling van de Ombudsman na zijn ontwerpaanbeveling

92. In haar uitvoerig gemotiveerde advies over de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman herhaalde de Commissie eenvoudigweg de argumenten die zij had aangevoerd voordat de Ombudsman de ontwerpaanbeveling deed. In het bijzonder heeft de Commissie, in antwoord op het argument van de Ombudsman dat parallelle nationale ratingsystemen, indien zij inderdaad bestonden, meer een punt van zorg waren na de benoeming van ambtenaren in plaats van tijdens de selectieprocedure, erop gewezen dat zij haar ambtenaren evalueert en bevordert zonder onder invloed van buitenaf te zijn.

93. Zoals echter is aangegeven in de analyse die tot de ontwerpaanbeveling heeft geleid, is de preoccupatie van de Ombudsman met het vermeende Duitse ratingsysteem of soortgelijke systemen die in andere lidstaten kunnen bestaan, niet dat een lidstaat personen selecteert die de Commissie kan aanwijzen of bevorderen. Zijn zorg is veeleer dat ambtenaren niet altijd in het belang van de EU mogen handelen als zij hun gedrag laten beïnvloeden door de gedachte hoe het zou kunnen worden beoordeeld door de administratie van hun eigen lidstaat. Daarom is de Ombudsman van mening en blijft hij van mening dat beschuldigingen van een dergelijk parallel systeem een onderzoek verdienen.

94. Het is waar dat de Ombudsman, zoals klager beweerde, instellingen ook op de hoogte kan stellen van „*feiten die het gedrag van een personeelslid vanuit een disciplinaire invalshoek ter discussie stellen*”. Hoewel de Ombudsman van mening is dat de mogelijke bedenkingen van de bewering aanleiding moeten geven tot een onderzoek door de Commissie, heeft hij in de loop van dit onderzoek geen vastgestelde feiten vastgesteld die het gedrag van een bepaalde ambtenaar of zelfs van een groep ambtenaren in twijfel zouden trekken. Hij benadrukt voorts dat de Commissie over een ruime beoordelingsmarge beschikt bij het besluit om een tuchtprocedure in te leiden. De Ombudsman acht het derhalve in casu niet passend de Commissie te verzoeken een tuchtprocedure in te leiden.

95. Uit het bovenstaande moet worden geconcludeerd dat de Commissie de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman niet heeft uitgevoerd. Daarom is er nog steeds sprake van wanbeheer.

C. Verschuldiging dat de Commissie ten onrechte geen procedure tegen Duitsland heeft ingeleid met betrekking tot het ratingsysteem voor hooggeplaatste ambtenaren en

daarmee samenhangende vorderingen

Aan de Ombudsman voorgelegde argumenten

96. Klager was van mening dat Duitsland, door een ratingsysteem van topambtenaren zoals hierboven beschreven, de fundamentele beginselen van het Europees ambtenarenapparaat ondermijnde, met name de onpartijdigheid van Europese ambtenaren, hun onafhankelijkheid en loyaliteit aan de EU. De Commissie was verplicht ervoor te zorgen dat deze beginselen en de maatregelen die zij ter uitvoering ervan had genomen, werden toegepast. Zij dient derhalve „een vordering in te stellen bij de bevoegde rechter” tegen Duitsland, dat in strijd was met het Statuut.

97. Zoals hierboven vermeld (zie deel B), heeft de Commissie in haar advies hierover geen opmerkingen gemaakt. Op verzoek van de Ombudsman om deze kwestie aan te pakken, verklaarde hij dat hij niet van plan was contact op te nemen met de nationale autoriteiten over dergelijke kwesties omdat hij zijn hoge ambtenaren zelf benoemde en omdat hij niet van mening was dat een vermeende ratingsysteem voor ambtenaren gevolgen zou kunnen hebben voor de werking van de EU.

98. In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn bewering en bewering.

Beoordeling van de Ombudsman

99. Volgens vaste rechtspraak beschikt de Commissie over een ruime beoordelingsmarge om te beslissen of en op welke wijze de beweringen dat een lidstaat de Verdragen heeft geschonden, kunnen worden vervolgd. Hoewel de Ombudsman, zoals hierboven aangegeven, van mening is dat het door Duitsland gehanteerde ratingsysteem een onderzoek verdient, is hij niet van mening dat het feit dat de Commissie Duitsland in dit verband niet voor een rechter heeft gebracht, wanbeheer vormt. Zoals hierboven reeds vermeld, is het volkomen mogelijk dat een onderzoek de Commissie tot de conclusie zou leiden dat een dergelijk ratingsysteem geen negatieve gevolgen had voor het ambtenarenapparaat van de EU. In elk geval zou elke rechtsovereenkomst moeten worden voorafgegaan door de in deel B hierboven besproken stap, namelijk een onderzoek naar het relevante ratingsysteem.

D. De bewering dat de Commissie er ten onrechte niet voor heeft gezorgd dat alle persberichten te allen tijde beschikbaar zijn in de RAPID-databank en daarmee verband houdende vorderingen

Aan de Ombudsman voorgelegde argumenten

100. De klager voerde aan dat niet alle persberichten van de Commissie beschikbaar waren in

de RAPID-databank. In zijn brief „Snel , *maar onnauwkeurig* ” verwees hij met name naar twee persberichten van de Commissie uit september 2008, die niet konden worden gevonden via de zoekfunctie op de RAPID-website [7] . In het eerste deel verklaarde de Commissie dat zij was benaderd door een Britse krant die verklaarde dat zij had vergaderd tussen een ambtenaar van de Commissie en journalisten die zich voordeden als zakenlieden. De tweede betrof een verbod op de invoer van Chinese zuivelproducten.

101. In haar advies heeft de Commissie hierover geen opmerkingen gemaakt. Zij heeft enkel verwezen naar de redenen waarom de klacht die klager op grond van artikel 90, lid 2, van het Statuut bij haar had ingediend, was afgewezen. De Ombudsman heeft haar derhalve verzocht opmerkingen te maken over de inhoud van de klacht.

102. In haar antwoord „ *nam de Commissie nota* ” van de kritiek van klager en legde zij uit dat RAPID een interinstitutionele databank van persberichten was die alle persberichten van de Commissie sinds 1985 bevatte, evenals persberichten van andere Europese instellingen. De dienst van de woordvoerders was verantwoordelijk voor de persberichten van de Commissie die op RAPID werden gepubliceerd. De Commissie voegde daaraan toe dat zij niet van mening was dat de kwestie klager individueel of persoonlijk betrof en dat het met name zijn rechtspositie niet heeft gewijzigd.

103. Na analyse van dit antwoord merkte de Ombudsman op dat klager naar twee persberichten had verwezen, die niet in de RAPID-databank konden worden gevonden, en een kopie van een van die persberichten had verstrekt. De Ombudsman heeft de Commissie derhalve verzocht: (i) uitleggen waarom de persberichten niet beschikbaar waren in de RAPID-databank of, als alternatief, een link naar waar ze konden worden gevonden; en ii) uit te leggen welke maatregelen zij heeft genomen om ervoor te zorgen dat alle persberichten volledig in de databank beschikbaar zijn.

104. In haar antwoord op dit tweede verzoek om inlichtingen herhaalde de Commissie dat alle persberichten van de Commissie sinds 1985 beschikbaar waren op RAPID. Zij gaf echter toe dat het door klager genoemde persbericht niet op RAPID kon worden gevonden. Zij legde uit dat via e-mail uitgegeven persberichten, „espresso” genoemd, niet automatisch in de RAPID-databank werden opgenomen. Zij voegde hieraan toe dat de dienst van de woordvoerders van de Commissie alle persberichten van „espresso” op systematische wijze in de RAPID-databank heeft opgenomen. Dit omvatte het door klager genoemde perscommuniqué.

105. In zijn opmerkingen handhaafde klager zijn bewering en bewering en bekritiseerde hij het feit dat de Commissie bijna twee jaar had geduurd om toe te geven dat niet alle persberichten in de RAPID-databank konden worden gevonden. Hij vroeg zich af hoe lang het zou duren om alle persberichten beschikbaar te stellen.

Beoordeling van de Ombudsman die tot een ontwerpaanbeveling heeft geleid

106. In het gedeelte „over” van de RAPID-website [8] staat dat de databank „alle persberichten van de Commissie sinds 1985” bevat. Pas in antwoord op het tweede verzoek om informatie van de Ombudsman erkende de Commissie dat niet alle persberichten daadwerkelijk beschikbaar waren in de RAPID-databank. De Commissie voegde daaraan toe dat zij bezig was met het invoegen van alle persberichten en dat het door klager genoemde persbericht nu beschikbaar was.

107. Een zoekopdracht in de databank bevestigde dat het perscommuniqué van de Commissie van 5 september 2008 betreffende de aanpak door de Sunday Times nu beschikbaar is in de RAPID-databank. Klager verwees echter ook naar een ander persbericht dat hij niet kon vinden. Dit tweede persbericht, dat in zijn brief met de titel „Rapid, maar onnauwkeurig” wordt genoemd, betreft maatregelen die zijn genomen met betrekking tot met Chinese melamine verontreinigde melk [9]. Op 11 november 2011 was dit persbericht niet beschikbaar in de RAPID-databank.

108. Het was dus duidelijk dat de Commissie, hoewel zij alle persberichten vóór februari 2011 in de RAPID-databank begon op te nemen, deze taak nog niet had voltooid. De Ombudsman was niet op de hoogte van het aantal perscommuniqués dat aan de genoemde databank moest worden toegevoegd om deze volledig te maken. Hij merkte echter op dat de Commissie niet heeft beweerd dat de betrokken werkzaamheden van dien aard waren dat zij pas in november 2011 konden worden voltooid. Hoe dan ook heeft de Ombudsman niet begrepen waarom het tweede door klager genoemde persbericht nog steeds niet beschikbaar was in de RAPID-databank, meer dan twee en een half jaar nadat klager de aandacht van de Commissie had gevestigd op het feit dat het in die databank ontbrak.

109. In het licht van het bovenstaande stelde de Ombudsman vast dat de Commissie er tot dusverre niet voor had gezorgd dat al haar persberichten beschikbaar zouden worden gesteld in de RAPID-databank. Hieruit volgt dat er een kloof bestond tussen de verklaring dat alle persberichten sinds 1985 beschikbaar zijn en de realiteit. Dit was een geval van wanbeheer. De Ombudsman heeft daarom aanbevolen dat de Commissie ervoor moet zorgen dat al haar persberichten beschikbaar zijn op de RAPID-website.

De argumenten die na zijn ontwerpaanbeveling aan de Ombudsman zijn voorgelegd

110. In haar uitvoerig gemotiveerde advies verklaarde de Commissie dat het persbericht over de „Chinese melkaffaire” in feite beschikbaar was in de RAPID-databank, via de persmededelingen „midday express” voor 26 september 2008. Om de bezwaren van klager weg te nemen, had zij echter besloten dit als afzonderlijk persbericht in de RAPID-databank op te nemen. De Commissie verklaarde voorts dat zij „haar inspanningen opvoert” om ervoor te zorgen dat alle nieuw uitgebrachte *persberichten* van espresso's handmatig in de RAPID-databank worden opgenomen.

111. In zijn opmerkingen concludeerde klager uit deze verklaring dat de Commissie nog steeds

niet alle eerdere persberichten in de RAPID-databank had opgenomen en dat de databank onvolledig bleef. De Commissie had namelijk niet aangegeven op welke datum de databank volledig zou worden bijgewerkt. Hij voegde eraan toe dat de Commissie dus een passende waarschuwing op de RAPID-website moet plaatsen. Bovendien verzocht hij de Ombudsman om te concluderen dat het wanbeheer dat hij had vastgesteld niet was verholpen omdat hij er niet zeker van kon zijn dat *alle* eerdere persberichten van *espresso*'s in RAPID waren opgenomen. Het enige wat hij zeker wist, was dat de twee persberichten waarnaar hij had verwezen nu beschikbaar waren in de database.

Beoordeling van de Ombudsman na zijn ontwerpaanbeveling

112. De Ombudsman stelt met genoeg vast dat de persberichten waarnaar klager in zijn klacht verwijst, nu beschikbaar zijn in de RAPID-databank die „ *alle persberichten van de Commissie sinds 1985* ” moet bevatten. Hij merkt ook op dat de Commissie naar de brief van klager „Snel , *maar onnauwkeurig* ” verwees als een beschrijving van het „ *verleden functioneren* ” van de RAPID-databank. Hij leidt hieruit af dat de Commissie actief werkt aan een situatie waarin niet alleen alle persberichten uit het verleden, maar ook nieuwe, waaronder de persberichten van *espresso* , binnen een redelijke termijn na publicatie in de databank worden opgenomen. In deze omstandigheden concludeert de Ombudsman dat de Commissie stappen lijkt te hebben ondernomen om gevolg te geven aan zijn ontwerpaanbeveling over deze kwestie.

E. Conclusies

113. Indien de Ombudsman niet van oordeel is dat het uitvoerig gemotiveerde advies dat hij ontvangt van een instelling of orgaan naar aanleiding van een ontwerpaanbeveling bevredigend is, is hij krachtens artikel 3, lid 7, van het Statuut van de Ombudsman bevoegd een speciaal verslag voor te leggen aan het Europees Parlement. De indiening van een speciaal verslag geeft het Parlement, als politiek orgaan dat zijn legitimiteit ontleent aan zijn rechtstreekse verkiezing door burgers en een belangrijke rol in de constitutionele orde van de Unie, de gelegenheid om een standpunt in te nemen over de standpunten en conclusies van de Ombudsman.

114. In zijn jaarverslag 1998 wees de Ombudsman erop dat de mogelijkheid om een speciaal verslag voor te leggen aan het Europees Parlement van onschatbare waarde is voor zijn werk. Hij voegde eraan toe dat speciale verslagen echter niet te vaak mogen worden gepresenteerd en dat ze alleen mogen worden voorgelegd met betrekking tot belangrijke kwesties waar het Parlement in staat is actie te ondernemen om de Ombudsman bij te staan [10] . Het jaarverslag over 1998 is voorgelegd aan en goedgekeurd door het Europees Parlement.

115. In de onderhavige zaak heeft de Commissie de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman niet opgevolgd met betrekking tot a) de publicatie van brieven op haar intranet en b) het onderzoek naar de mogelijke gevolgen van een parallel nationaal ratingsysteem van sommige

van zijn hooggeplaatste ambtenaren.

116. Hoewel de publicatie van de brieven van klager op het intranet van de Commissie belangrijke kwesties opwerpt, merkt de Ombudsman ook op dat de omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot deze klacht nogal ongebruikelijk zijn. De Ombudsman merkt voorts op dat de Commissie uiteindelijk heeft ingestemd met de publicatie van ten minste delen van twee van de desbetreffende brieven. In deze omstandigheden is hij van mening dat dit aspect niet rechtvaardigt dat hij een speciaal verslag bij het Europees Parlement indient.

117. De tweede kwestie, namelijk de weigering van de Commissie om de beweringen te onderzoeken dat er voor sommige van haar hooggeplaatste ambtenaren een parallel nationaal ratingsysteem bestaat, dat hun loyaliteit zou kunnen ondermijnen, zou in beginsel aanleiding kunnen geven tot een speciaal verslag. Zoals hierboven vermeld, zijn veel van de parameters van het vermeende ratingsysteem waarnaar in het *Spiegel* -artikel wordt verwezen echter onzeker en is het dus niet duidelijk hoe ernstig de impact van het systeem (als het inderdaad bestaat) werkelijk is. De Ombudsman is daarom van mening dat het niet passend zou zijn een speciaal verslag over deze kwestie op te stellen.

118. De Ombudsman zendt echter een afschrift van dit besluit en een samenvatting daarvan aan het Europees Parlement om hem van deze zaak op de hoogte te stellen en hem in staat te stellen alle maatregelen te nemen die hij nodig acht.

119. Bijgevolg sluit de Ombudsman zijn onderzoek naar deze klacht af met de volgende conclusie en kritische opmerkingen:

A) Het is een goede administratieve praktijk om beslissingen te motiveren om geen brieven aan de uitgever te publiceren op basis van het gepubliceerde redactionele beleid en rekening houdend met de beginselen die dit beleid ten uitvoer legt. In de onderhavige zaak heeft de Commissie geweigerd om op het discussieforum over Intracomm (het intranet van de Commissie) de volledige versies van drie brieven te publiceren die klager bij haar had ingediend (de tweede versie van de brief met de titel „@europa.de”; de letter „Made in Germany”; en de brief met de titel „Snel, maar onnauwkeurig”) zonder voldoende rechtvaardigingen voor zijn weigering om dit te doen. Dit komt neer op een geval van wanbeheer.

B) Het is een goede administratieve praktijk om te onderzoeken welke gevolgen een ratingsysteem van hooggeplaatste ambtenaren van de Commissie zou kunnen hebben voor de uitoefening van hun taken, met name hun onafhankelijkheid, onpartijdigheid en loyaliteit aan de EU. In casu heeft de Commissie dit geweigerd, ook al waren er gegronde redenen om een dergelijk onderzoek in te leiden. Dit komt neer op een geval van wanbeheer.

C) De Commissie heeft stappen ondernomen om gevolg te geven aan de ontwerpaanbeveling van de Ombudsman om ervoor te zorgen dat al haar persberichten beschikbaar zijn op de RAPID-website. Er zijn dus geen redenen om dit aspect van de klacht nader te onderzoeken.

Klager en de Commissie zullen van dit besluit in kennis worden gesteld.

P. Nikiforos Diamandouros

Gedaan te Straatsburg op 17 december 2012

[1] <http://www.timesonline.co.uk/tol/news/politics/article4692906.ece> [Link]

[2] <http://www.spiegel.de/politik/ausland/0,1518,577597-2,00.html> [Link]

[3] Vertaling van de oorspronkelijke Franse versie door het Bureau van de Europese Ombudsman.

[4] Zaak F-80/08, *Wenig/Commissie*, arrest van 30 november 2009, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 68.

[5] Zaak Allenet de Ribemont tegen Frankrijk, arrest van 10 februari 1995 (A-serie nr. 308, punt 38).

[6] Zaak F-80/08, aangehaald in voetnoot 4, punten 11 en 69.

[7] <http://europa.eu/rapid/searchAction.do> [Link]

[8] <http://europa.eu/rapid/showInformation.do?pageName=about> [Link]

[9] Dit persbericht was vroeger beschikbaar op de website van de toenmalige commissaris voor Gezondheid, Androulla Vassiliou. Hoewel de titel van het persbericht en de link naar het pdf-document nog steeds bestaan op http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/dyna/vassiliou/press_releases.cfm, leidt de [Link] link terug naar de indexpagina van de Commissie Barroso I, die volgens een label bovenaan die pagina op 16 februari 2010 is gearchiveerd.

[10] Jaarverslag 1998, blz. 27-28.